

Намознинг руқнлари, вожиблари, қавлий ва феълий суннатларини айтиб

үтганимиздан сўнг энди унинг ана шу руқн, вожиб ва суннатларни ўз ичига олган,

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг намозлари сифати ҳақида келганидек

кўринишини баён қиласиз. Зеро, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам:

«Менинг намоз ўқиганимни кўрганингиздек намоз ўқинглар», деганлар (Бухорий

(631) ва Муслим (674) Молик ибн Хувайрис розияллоҳу анҳудан ривоят қилганлар).

- Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам намозга турсалар, қиблага юзланардилар, қўлларини кўтарардилар, кафтларининг ичини қиблага қаратиб: «Аллоҳу акбар», дердилар.

- Ўнг қўлларини чап қўллари устига боғлаб, уларни кўкракларига (ёки киндик остига) кўярдилар.

- Сўнг истифтоҳ (намозни бошлаш) дуосини (санони) ўқирдилар. У зот соллаллоҳу алайҳи ва саллам истифтоҳда доим бир хил дуо ўқимаганлар. У зот томонларидан собит бўлган истифтоҳ дуоларининг ҳар бири билан намозни бошлаш дурустdir. Мисол учун:

«Субҳанакаллоҳумма ва биҳамдика ва табарокасмука ва таъала жаддука ва ла илаҳа ғойрук» билан бошлардилар (Насоий (899) Абу Сайд розияллоҳу анҳудан, Ибн Можа (806) Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилганлар).

- Сўнг «Аъувзу биллаҳи минаш шайтонир рожийм, бисмиллаҳир

роҳманир роҳийм» дердилар.

- Сўнг Фотиҳа сурасини ўқиб, охирида: «Амийн» дердилар.
- Сўнг баъзан узунроқ, баъзан қисқароқ, баъзан ўртача бир сурани ўқирдилар. Бамдод намозининг қироатини бошқа намозлар қироатига қараганда узунроқ қиласдилар. Бамдодда ва шом билан хуфтоннинг аввалги икки ракъатида қироатни жахрий қиласдилар, бошқаларда махфий қироат қиласдилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ҳар бир намознинг биринчи ракъатини иккинчи ракъатидан узунроқ ўқирдилар.
- Сўнг қўлларини худди истифтоҳда кўтарғанлариdek кўтарардилар, сўнг «Аллоҳу акбар» деб, рукуъга борардилар, рукуъда қўлларини бармоқларини очган ҳолда тиззаларига қўярдилар ва тиззаларини ушлаб, белларини текис узатиб, бошларини беллари билан баробар қиласдилар, ундан баланд ҳам, паст ҳам қилмасдилар ва: «Субҳана роббиял азийм» дердилар.
- Сўнг бошларини кўтариб: «Самиъаллоҳу лиман ҳамидаҳ» дердилар ва қўлларини рукуъда кўтаргандек кўтарардилар.
- Қадларини ростлаб туриб: «Роббана лакал ҳамд» дердилар ва шу туришда анча турардилар.
- Сўнг такбир айтиб, саждага йиқилардилар, саждага боришда қўлларини кўтармасдилар. Саждада пешона, бурун, икки қўл, икки тизза ва икки оёқ учларини ерга қўярдилар, қўл ва оёқлар бармоқлари учларини қиблага қаратардилар. Саждаларида мўттадил турардилар, пешона ва бурунларини ерга ёпишириар, кафтларига суюниб,

билакларини кўтаардилар, азудларини (яъни тирсак билан елка оралиғини) биқинларидан узокларатардилар, қоринларини сонларидан, сонларини эса болдиrlаридан кўтаардилар. Саждаларида: «Субҳана роббиял аъла» дердилар.

- Сўнг «Аллоҳу акбар» деб бошларини кўтаардилар, сўнг чап оёқларини тўшаб, унинг устига ўтирадилар, ўнг оёқларини тиккалардилар, қўлларини сонларига қўярдилар, сўнгра: «Аллоҳуммағфирлий варҳамний важбурний ваҳдиний варзуқний», дердилар (Ибн Можа (898) Ибн Аббос розияллоҳу анхумодан ривоят қилган).
- Сўнг такбир айтиб, сажда қилардилар, иккинчи саждаларини ҳам биринчи саждаларида қилгандек қилардилар.
- Сўнг такбир айтиб бошларини кўтаардилар, тиззалари ва сонларига суяниб, оёққа қалқирдилар.
- Қадлари тўла ростлангач, қироатни бошлардилар ва иккинчи ракъатни ҳам биринчи ракъатдагидек ўқирдилар.
- Сўнгра ташаҳҳудга ўтирадилар, ташаҳҳудда ҳам оёқларини худди икки сажда ўртасида ўтиргандек тўшаб ўтирадилар, ўнг қўлларини ўнг сонларига, чап қўлларини чап сонларига қўярдилар, ўнг қўлларининг бош бармоғини ўрта бармоққа ҳалқасимон қўйиб, қўрсаткич бармоқлари билан ишора қилардилар ва кўзларини унга тиккан ҳолда: «Аттаҳийяту лиллаҳи вас-солавату ват-тойибат, ассалamu алайка айюҳан-набиyyu ва роҳматуллоҳи ва барокатух, ассалamu алайна ва ала ибадиллаҳис-солиҳийн, ашҳаду анла илаҳа иллаллоҳу ва ашҳаду анна мұхаммадан абдуҳу ва росулух» дердилар

(Бухорий (831) ва Муслим (402) Абдуллоҳ ибн Масъуд розияллоҳу анхудан ривоят қилғанлар), у зот соллаллоҳу алайҳи ва саллам бу ўтиришни енгил қиласардилар.

- Сўнг такбир айтиб, ўринларидан турардилар, учинчи ва тўртинчи ракъатларни ўқирдилар, уларни аввалги икки ракъатдан енгилроқ ўқирдилар ва уларда фақат Фотиха сурасини ўқирдилар.
- Сўнг охирги ташаҳҳудга ўтирадилар, бунда таварруқ қилиб ўтирадилар, яъни чап сонларини ерга қўяр ва икки оёқларини ўнг тарафдан чиқарап эдилар, чап оёқни сон ва болдиrlари остига тўшаб, ўнг оёқни тиклардилар.
- Сўнг охирги ташаҳҳудни ўқирдилар, унда биринчи ташаҳҳуднинг айни ўзини ўқиб, кейин қуйидагича салавот ўқирдилар: «Аллоҳумма солли ала муҳаммадин ва ала али муҳаммад, кама соллайта ала али иброҳийма, иннака ҳамийдум мажийд, ва барик ала муҳҳаммадин ва ала али муҳҳаммад, кама барокта ала али иброҳийма, иннака ҳамийдум мажийд».
- Сўнг жаҳаннам азобидан, қабр азобидан, ҳаёт ва ўлим фитнасидан, масиҳ дажжол фитнасидан Аллоҳдан паноҳ тилардилар, Китобу Суннатда ворид бўлган дуолардан ўқирдилар.
- Сўнг ўнг томонларига «Ассаламу алайкум ва роҳматуллоҳ» деб салом берардилар, кейин чап томонларига салом берардилар, саломни қиблага қараган ҳолда бошлаб, тўла ўгирилган ҳолда тамомлардилар.
- Салом бергач, «Астағфируллоҳ» (уч бор), «Аллоҳумма антас-салам ва минкас-салам, табарокта я зал-жалали вал-икром» дердилар, сўнг

ҳадис китобларида ривоят қилинган зикрларни ўқирдилар.

Мусулмон биродар! Бу намознинг наассларда (яъни ҳадисларда) келганидек сифатининг қисқача кўринишидир. Намозингизга ғоят эҳти мом беринг, намозингиз имкони борича Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг намозлари билан бир хил бўлсин! Аллоҳ таоло айтади: «(Эй мўминлар), **сизлар учун — Аллоҳ ва охират кунидан умидвор бўлган ҳамда Аллоҳни кўп ёд қилган кишилар учун Аллоҳнинг пайғамбари** (иймон-эътиқоди, амали ва хулқи атвори)да гўзал ибрат бордир» (Аҳзоб: 21).

Барчамизга Аллоҳдан тавфиқ ва қабулият сўраймиз.